

JÄRJESTÖYHTEISTYÖN SUUNNITELMA

2026

Kainuun hyvinvointialue

LUONNOS

1. Johdanto.....	3
2. Lainsäädännöllinen viitekehys	3
3. Arvot järjestöyhteistyössä	5
4. Järjestöjen merkitys hyvinvointialueen toiminnassa.....	5
4.1. Järjestötoiminta Kainuun hyvinvointialueella.....	6
5. Järjestöyhteistyön koordinointi	7
6. Järjestöyhteistyön tapaamisten tasot.....	8
6.1 Järjestöyhteistyö hyvinvointialueen tasolla	8
6.2 Järjestöyhteistyö toimialueilla	9
6.3 Järjestöyhteistyö palvelualueilla	9
6.4 Alueellinen järjestöyhteistyö.....	10
7. Valiokunnat ja vaikuttamistoimielimet.....	10
8. Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen	11
8.1 Toiminta-avustukset.....	11
8.2 Kumppanuusavustukset	11
8.3 Muu toimintaedellytysten tukeminen	12
9. Viestintä ja tiedonkulku	12
9.1. Tiedon jakaminen järjestöjen ja hyvinvointialueen välillä	12
10. Seuranta, arviointi ja kehittäminen	14
11. Lähteet	15

1. Johdanto

Vuonna 2022 Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystyökeskus Kainuuseen -hankkeessa toteutettiin selvitys järjestöyhteistyön tarpeista. Selvityksen perusteella keskeiseksi kehittämiskohteeksi nousi järjestöyhteistyön suunnitelman laatiminen. Tämä suunnitelma on sittemmin sisällytetty osaksi Kainuun hyvinvointialueen osallisuusohjelman (2022–2029) toimenpiteitä järjestöyhteistyön vahvistamiseksi.

Hyvinvointialueen ja järjestöjen välinen yhteistyö tukee sekä hyvinvointialueen strategiaa (2022–2025) että osallisuusohjelmaa, edistää arjen turvallisuutta, terveyden edistämistä ja ennaltaehkäisyä. Tämä yhteistyö luo perustan osallistavalle ja yhteisölliselle hyvinvointialueelle, jossa järjestöjen asiantuntemus ja toiminta täydentävät julkisia palveluja ja vahvistavat asukkaiden mahdollisuuksia osallistua, vaikuttaa ja tulla kuulluksi.

Suunnitelman tavoitteena on selkeyttää Kainuun hyvinvointialueen ja järjestöjen välistä yhteistyötä sekä vahvistaa yhteistä sitoutumista. Suunnitelma ei kata yhteistyötä seurakuntien tai sopimuspalokuntien kanssa.

Kainuun hyvinvointialueen omavalvontasuunnitelman mukaan yhteistyön painopiste hyvinvointialueen ja Kainuun kuntien välillä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä kuntalaisten osallistamisessa. Kainuussa kumppanuudet asukkaiden, järjestöjen ja oppilaitosten kanssa koetaan toimiviksi ja yhteistä elinvoimaa tuottaviksi.

Hyvinvointialueen ja järjestöjen välinen yhteistyö edistää kainuulaisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja voimavaroja. Järjestöyhteistyön avulla voidaan täydentää hyvinvointialueen palveluja, tukea uusien toimintamallien kehittämisessä ja pitkällä aikavälillä säästää kustannuksia ennaltaehkäisevän työn kautta. Järjestöt tuntevat hyvin kainuulaiset olosuhteet ja kohderyhmät, ja heidän kauttaan asukkailla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa alueen palveluihin ja hyvinvointiin.

2. Lainsäädännöllinen viitekehys

Hyvinvointialueen ja järjestöjen välistä yhteistyötä ohjaa useampi keskeinen laki, jotka määrittävät yhteistyön periaatteet, tavoitteet ja rakenteet. Lainsäädännöllinen viitekehys luo perustan järjestöyhteistyön suunnitelmalle ja sen toteuttamiselle.

1. Laki hyvinvointialueesta (611/2021)

- Määrittelee hyvinvointialueen tehtävät ja yhteistyövelvoitteet.
- 14 §: Hyvinvointialueen ja alueen kuntien on neuvoteltava valtuustokausittain yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvotteluissa voidaan sopia myös yhteistyön rakenteista ja tiedonkulusta.

2. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)

- 7 §: Hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä alueen muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja järjestöjen kanssa.
- 10 §: Hyvinvointialue vastaa palvelujen yhteensovittamisesta ja yhteistyöstä eri toimijoiden välillä, mukaan lukien järjestöt.

3. Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

- Korostaa ennaltaehkäisevää työtä ja osallisuutta, joissa järjestöillä on keskeinen rooli.
- Edellyttää yhteistyötä palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

4. Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)

- Säätelee asiakastyön menettelytapoja ja tietosuojaa, mikä vaikuttaa järjestöjen rooliin asiakastyössä.

5. EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR)

- Ohjaa henkilötietojen käsittelyä järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyössä, erityisesti asiakas- ja potilastietojen osalta.

6. Kuntalaki (410/2015)

- Vaikka hyvinvointialueet ovat erillisiä kunnista, kuntalaki velvoittaa kuntia edistämään hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä järjestöjen kanssa, mikä luo pohjaa myös hyvinvointialueiden järjestöyhteistyölle.

3. Arvot järjestöyhteistyössä

Kainuun hyvinvointialueen järjestöyhteistyö perustuu alueen yhteisiin arvoihin, jotka ohjaavat kaikkea toimintaa:

- **Vastuullisuus** tarkoittaa jokaisen ammattilaisen vastuuta omasta toiminnastaan, asiakkaista huolehtimisesta, työyhteisön hyvinvoinnista sekä ympäristön huomioimisesta. Se ilmenee oma-aloitteisuutena ja aktiivisuutena arjen työssä.
- **Avoimuus** korostaa vuorovaikutusta, viestintää, luottamusta ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Se tukee järjestöjen ja ammattilaisten välistä yhteistyötä ja tiedon jakamista.
- **Luotettavuus** on asiakassuhteiden ja yhteistyön perusta. Se tarkoittaa lupauksien pitämistä, ammattitaitoa ja sovittujen toimintatapojen noudattamista.
- **Oikeudenmukaisuus** edustaa tasapuolisuutta, yhdenvertaisuutta ja inhimillisyyttä, jotka ovat keskeisiä periaatteita järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteisessä työssä.

4. Järjestöjen merkitys hyvinvointialueen toiminnassa

Järjestöt ovat hyvinvointialueen keskeisiä kumppaneita sosiaali- ja terveyspalveluiden täydentäjinä. Ne toimivat lähellä ihmisten arkea, tavoittavat erityisryhmiä ja tarjoavat matalan kynnyksen palveluja, vertaistukea, kriisiapua ja yhteisöllistä toimintaa. Järjestöt voivat toimia myös palveluntuottajina, kehittäjinä ja asiantuntijoina, tuoden mukanaan kokemustietoa ja paikallista osaamista.

Järjestöjen ennaltaehkäisevä työ tukee yksilöiden ja perheiden hyvinvointia sekä vähentää sosiaali- ja terveyspalvelujen kuormitusta ja kustannuksia pitkällä aikavälillä. Toiminta kohdistuu muun muassa yksinäisyyden torjuntaan, mielenterveyden tukemiseen, perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen ja päihdeongelmien ehkäisyyn. Kohtaamispaikat ja tukipalvelut mahdollistavat varhaisen tuen ja yhteisöllisyyden kokemuksia.

Hyvinvointialueet hyötyvät järjestöjen ketteryydestä ja kyvystä reagoida nopeasti muuttuviin tarpeisiin. Järjestöjen kautta voidaan kehittää uusia toimintamalleja, jotka tukevat alueen strategisia tavoitteita ja lisäävät palvelujen vaikuttavuutta. Tavoitteellinen ja koordinoitu yhteistyö järjestöjen kanssa tulee nähdä strategisena osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Hyvinvointikertomus toimii keskeisenä työkaluna monialaisen yhteistyön tukemisessa hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen välillä.

4.1. Järjestötoiminta Kainuun hyvinvointialueella

Kainuun hyvinvointialueella järjestöt ovat osa osallisuuden rakennetta ja osallistuvat hyvinvointisuunnitelman laatimiseen. Niiden asiantuntemus ja kokemustieto vahvistavat suunnitelman vaikuttavuutta ja varmistavat, että eri väestöryhmien tarpeet tulevat huomioiduiksi. Hallitusohjelma ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) linjaukset korostavat järjestöjen merkitystä erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien tukemisessa.

Järjestöt toimivat alueella osallisuuden, yhteisöllisyyden ja ennaltaehkäisyn edistäjinä yhteistyössä alueen ammattilaisten kanssa. Monimuotoinen järjestökenttä täydentää palveluita omilla vahvuuksillaan ja erityisasiantuntemuksellaan, tukien asiakkaan ja potilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Järjestöt, yhdistykset ja seurat tarjoavat kainuulaisille monipuolisia palveluja, joista osa toteutetaan yhteistyössä kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Esimerkkejä järjestöjen tuottamista palveluista Kainuussa ovat muun muassa:

- Liikuntatoiminta
- Luonto- ja kulttuurihyvinvointi
- Ryhmät ja kerhot
- Ennaltaehkäisevä toiminta
- Lasten, nuorten ja perheiden toiminta
- Kriisityö
- Maahanmuuttajatyö ja -neuvonta
- Kokemusasiantuntija- ja vertaistoiminta
- Matalan kynnyksen kohtaamispaikkatoiminta
- Sosiaalinen kuntoutus
- Kuntouttava työtoiminta
- Eläkeläistoiminta
- Vapaaehtoistoiminta
- Hankkeet ja yhteinen kehittämistoiminta

Lisätietoa kainuulaisten järjestöjen palveluista löytyy Kainuun hyvinvointialueen verkkosivuilta: [Järjestötoiminta | Kainuun hyvinvointialue](#) sekä [Lähellä.fi](#) -palvelusta.

5. Järjestöyhteistyön koordinointi

SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry:n selvityksen (2021) mukaan toimiva järjestöyhteistyö vaatii kuvatut yhteistyön prosessit sekä nimetyt vastuuhenkilöt. Kainuun hyvinvointialueella järjestöyhteistyötä koordinoidaan strategisen ohjauksen yksiköstä, joka on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta.

Hyvinvointialueen järjestöyhteistyötä koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erikoissuunnittelija, joka toimii sillanrakentajana viranomaisen ja kansalaisyhteiskunnan välillä. Tehtävässä korostuu **monialainen yhteistyö, sidosryhmien tuntemus, viestintätaidot** ja **strateginen ajattelu**.

Hyvinvointialueen järjestöyhteistyön koordinoinnin tehtävään sisältyy:

1. Yhteistyön koordinointi

- Yhteydenpito alueen järjestöihin ja yhdistyksiin
- Osallistuminen järjestöfoorumeihin, vaikuttamistoimielinten ja järjestöverkostojen kanssa tehtävän yhteistyön suunnitteluun.
- Yhteistyö kuntien järjestöyhteistyöhenkilöiden sekä järjestöjen keskinäistä yhteistyötä koordinoivien tahojen kanssa.
- Yhteistyörakenteiden ylläpito ja kehittäminen

2. Osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen

- Järjestöjen asiantuntemuksen hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä
- Erityisryhmien osallistumismahdollisuuksien esille tuominen

3. Viestintä ja tiedonvälitys

- Tiedottaminen järjestöille hyvinvointialueen toiminnasta
- Tiedon jakaminen järjestöjen tarpeista ja toiminnasta hyvinvointialueen sisällä

4. Avustusten ja tukien koordinointi

- Järjestöavustusten hakuprosessien valmistelu ja koordinointi
- Hakemusten käsittely ja raportointi

5. Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen

- Järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteisten tilaisuuksien suunnittelu
- Palautteen kerääminen ja toiminnan arviointi

6. Tietojohtaminen ja raportointi

- Vaikuttavuuden arviointi
- Kehittämisehdotusten huomiointi

6. Järjestöyhteistyön tapaamisten tasot

Järjestöyhteistyön tapaamisten tasot muodostavat moniulotteisen kokonaisuuden, jossa strateginen ohjaus, toimialakohtainen kehittäminen ja paikallinen vuorovaikutus tukevat toisiaan. Jokaisella tasolla on tärkeä rooli järjestöjen osallistumisessa hyvinvointialueen toimintaan ja palvelujen kehittämiseen.

6.1 Järjestöyhteistyö hyvinvointialueen tasolla

Hyvinvointialueen tasolla järjestöyhteistyö on strategista ja rakenteellista, ja se toteutuu monimuotoisen vuorovaikutuksen ja yhteistyörakenteiden kautta.

Tapaamisten ja vuorovaikutuksen muotoja ovat:

- **Hva-kunta-Hyte-neuvottelut:** järjestetään kerran vuodessa; mahdollisuus järjestöedustukseen.
- **JANE – Järjestöasiain neuvottelukunta:** toimii kainuulaisten järjestöjen yhteisenä viestinviejänä, edunvalvojana ja kehittäjänä. JANE:en kuuluu 14 järjestöpaikkaa, ja se kokoontuu 2–3 kertaa keväällä sekä syksyllä. Kainuun hyvinvointialueelta osallistuu asiantuntijajäsenenä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erikoissuunnittelija ja sosiaalialan erikoissuunnittelija. Ajantasaiset järjestöpaikat JANE:ssa: <https://www.kainuu.fi/asuminen-ja-palvelut/osallistu-ja-vaikuta-kainuussa/jane>.
- **Järjestöammattilaisten verkosto:** koostuu Kainuun alueella toimivista sote-järjestöjen palkatuista työntekijöistä. Verkosto kokoontuu 2 kertaa keväällä ja syksyllä. Kainuun hyvinvointialueen järjestöyhdyshenkilöt osallistuvat verkostoon tarpeen mukaan.
- **OLKA Kainuu:** OLKA-toiminta on Kainuun hyvinvointialueen ja järjestöjen välistä yhteistyötä, jota koordinoi Kainuun sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry ([Kainuun sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry - ETUSIVU](#)). OLKA tarjoaa potilaille ja läheisille kiireetöntä kohtaamista, vertaistukea ja vapaaehtoistoimintaa sairaalaympäristössä. Toimintaa rahoittaa STEA ([STEA](#)) vuosina 2024–2026. Lisätietoa OLKA Kainuusta [OLKA Kainuu | Kainuun hyvinvointialue](#)

6.2 Järjestöyhteistyö toimialueilla

Toimialueilla järjestöt toimivat kumppaneina ammattilaisten rinnalla, tuoden kokemustietoa, vertaistukea ja täydentäviä palveluja. Yhteistyö ammattilaisten ja järjestöjen välillä asiakastyössä tukee kehittämistyötä ja kokemustiedon hyödyntämistä.

Kainuun hyvinvointialueen osallisuussuunnitelmassa 2025–2029 on esitetty valtuustokaudelle kumppanuusverkostorakenne Kainuun JANE:n (Järjestöasiain neuvottelukunta) aloitteesta. Kumppanuusverkostot tukevat järjestöjen ja toimialueiden välistä yhteistyötä ja vahvistavat järjestöjen roolia palvelujen kehittämisessä.

Kainuun JANE:n ehdottamat kumppanuusverkostot:

- Lapset nuoret- ja perheet kumppanuusverkosto
- Mielenterveys- ja päihdetoimijoiden kumppanuusverkosto
- Ikäverkosto eli ikäihmisten kanssa toimivien järjestöjen kumppanuusverkosto
- Vammais- ja pitkäaikaissairaiden järjestöjen kumppanuusverkosto
- Moniala- ja muut järjestöt- ja kumppanuusverkosto

6.3 Järjestöyhteistyö palvelualueilla

Järjestöyhteistyö Kainuun hyvinvointialueella ei ole pelkästään hallinnollinen tehtävä, vaan se kuuluu jokaisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaisen vastuulle. Ammattilaiset voivat ohjata asiakkaita järjestöjen tarjoamiin palveluihin, hyödyntää niiden asiantuntemusta sekä osallistua yhteiseen kehittämistyöhön. Tämä yhteistyö tukee hoidon jatkuvuutta ja lisää palveluiden vaikuttavuutta. Esimerkkinä konkreettisina yhteistyömuotoina toteutetaan sairauskohtaisia ensitietoiloja yhdessä järjestöjen kanssa sekä OLKA-toimintaa.

Ammattilaisten ja asiakkaiden tukena toimii Kainuun hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkkosivusto, joka sisältää muun muassa tapahtumakalenterin sekä tietoa Lähellä.fi-järjestötietopalvelusta. Lähellä.fi-palvelun käyttöä on vahvistettu erityisesti vuosina 2023–2025.

Järjestöjen toimintaa voidaan tukea myös kumppanuusavustuksilla, jotka täydentävät muuta julkista rahoitusta. Avustukset mahdollistavat järjestöjen osallistumisen palvelujen kehittämiseen ja tukemiseen palvelualueilla. Yhdistykset ja palvelualueet tekevät kumppanuussopimukset avustuksiin liittyen.

6.4 Alueellinen järjestöyhteistyö

Alueellisella tasolla yhteistyö on paikallista ja yhteisölähtöistä. Tavoitteena on vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja ennaltaehkäisevää työtä. Yhteistyö toteutuu eri kunnissa ja yhteisöissä paikallisten rakenteiden ja tapaamismuotojen kautta.

Yhteistyömuotoja ovat:

- **HYTETU-ryhmät:** hyvinvointialueelta kuntiin tiedotusta järjestöille hyte-koordinaattoreiden kautta. Ryhmät tukevat tiedonkulkua ja yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.
- **Kuntien järjestöillat:** järjestetään kunnissa kuntien koordinoimana noin 1–2 kertaa vuodessa yhteistyössä kunnan, hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa. Tilaisuudet toteutetaan yhteistyössä kunnan, hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa, ja ne tarjoavat foorumin vuoropuhelulle, verkostoitumiselle ja yhteisten tavoitteiden edistämiseksi.

7. Valiokunnat ja vaikuttamistoimielimet

Kainuun aluevaltuusto on asettanut **kolme valiokuntaa** toimikaudelle 2025–2029.

Valiokunnat osallistuvat strategisten asioiden valmisteluun, edistävät vuoropuhelua ja asukkaiden osallistumista sekä seuraavat hyvinvointialueen toimintaa:

1. **Lasten, nuorten ja perheiden asioiden valiokunta**
2. **Työikäisten asioiden valiokunta**
3. **Ikäihmisten ja vammaisten asioiden valiokunta**

Kainuun hyvinvointialueella toimivien vanhusneuvoston, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston tarkoituksena on vahvistaa eri väestöryhmien – ikääntyneiden, vammaisten ja nuorten – osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia hyvinvointialueen toiminnassa.

Lakisääteiset vaikuttamistoimielimet (Laki hyvinvointialueesta (611/2021) täydentävät valiokuntien työtä ja vahvistavat eri väestöryhmien osallisuutta. Vaikuttamistoimielimet vaikuttavat hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vaikuttamistoimielin arvioi olevan merkitystä lasten ja nuorten, ikääntyneen väestön tai vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa

palveluiden kannalta. Vaikuttamistoimielimet tulee ottaa mukaan osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen hyvinvointialueella.

8. Järjestöjen toimintaedellytysten tukeminen

Järjestöt ovat tärkeä osa hyvinvointialueen palvelujärjestelmää. Niiden toimintaedellytysten tukeminen on keskeistä, jotta ne voivat jatkossakin täydentää sosiaali- ja terveyspalveluita, vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tavoittaa erityisryhmiä.

Järjestöillä on mahdollisuus hakea toiminta-avustuksia ja kumppanuusavustuksia, jotka tukevat ja täydentävät hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevia sosiaali- ja terveyspalveluita. Kainuun hyvinvointialueen avustusten edellytyksenä on, että järjestöjen tulee olla rekisteröitynyt [Lähellä.fi](https://lahella.fi) -palveluun. Tämän avulla saadaan vahvistettua järjestöjen näkyvyyttä soteammattilaisten asiakasohjauksessa.

Ajantasaiset aluehallituksen järjestöille vahvistamat avustuskriteerit julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla: <https://hyvinvointialue.kainuu.fi/jarjestoyhteistyö>.

Aluehallitus päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista, jakamisesta määrärahojen puitteissa.

8.1 Toiminta-avustukset

Toiminta-avustusta haetaan hakemuksessa määriteltyyn yhdistyksen toimintaan ilmoitettuna hakuajana. Toiminta-avustusta ei voida myöntää toimintaan, johon haetaan kumppanuusavustusta.

8.2 Kumppanuusavustukset

Kumppanuusavustuksella voidaan tukea toimintaa tilanteissa, kun haetaan avustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta tai ESR-hankerahoitusta Kainuun ELY-keskukselta. Yhdistys voi hakea kumppanuusavustusta myös kunnilta, jolloin hyvinvointialueen avustus toimii täydentävänä julkisena rahoituksena. Hyvinvointialue neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen. Määräaikaiseen hanketoimintaan liittyvä avustusperustainen kumppanuussopimus tehdään ehdollisesti

koko hankekaudelle ja vahvistetaan vuosittain osana hyvinvointialueen talousarviota. Muita avustusperustaisia kumppanuussopimuksia voidaan tehdä sellaisen toiminnan tukemisesta, joka tukee olennaisesti hyvinvointialueen järjestämiä sosiaali- ja terveyspalveluita. Avustushaku tapahtuu ilmoitettuna hakuaikana.

8.3 Muu toimintaedellytysten tukeminen

Hyvinvointialue voi tarjota hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan sosiaali- ja terveysalan sekä pelastusalan yhdistysten käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti. Toimitilojen mahdollisesta käytöstä päätöksen tekee toimitiloista vastaava esihenkilö. Hyvinvointialue seuraa ja raportoi tilojen käytön kustannuksia osana järjestöjen toimintaedellytysten tukemisen kokonaisuutta.

9. Viestintä ja tiedonkulku

Viestintä Kainuun hyvinvointialueen ja järjestöjen välillä kattaa sekä sisäisen että ulkoisen viestinnän. Tavoitteena on varmistaa ajantasainen tiedonkulku, osallistumismahdollisuudet ja yhteistyön sujuvuus.

9.1. Tiedon jakaminen järjestöjen ja hyvinvointialueen välillä

Yhdyshenkilöt

- **Järjestöyhdysenkilö:** Hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erikoissuunnittelija
- **Varahenkilö:** Hyvinvointialueen sosiaalialan erikoissuunnittelija

Viestintäkanavat ja tiedonkulun muodot

- Hyvinvointialueen verkkosivut ([tähän linkki osallistu- ja vaikuta sivustolle](#))
- Sähköposti
- Sosiaalinen media (sovitusti, viestinnän kautta)

- Kainuun keskussairaalan digitaulut (sovitusti, viestinnän kautta)

Yhteistyöfoorumit

- Kainuun järjestöasian neuvottelukunta (JANE)
- Kainuun järjestöammattilaisten verkosto
- Kuntakohtaiset järjestötapaamiset

HYTE-neuvottelut

- Tiedon välittäminen ja yhteistyön arviointi

Yhteydenotto-kanavat

- Hyvinvointialueen työntekijät
- Kirjaamo: <https://hyvinvointialue.kainuu.fi/kirjaamo>

Järjestötiedon jakaminen

- Lähellä.fi-palvelu
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluissa keskeisiä järjestötoimintoja: <https://hyvinvointialue.kainuu.fi/jarjestotoiminta>
- Valmis järjestöyhteistyön suunnitelma julkaistaan Kainuun hyvinvointialueen verkkosivuilla <https://hyvinvointialue.kainuu.fi/>

Kuva 1. Järjestöyhteistyön vuosikello 2026.

10. Seuranta, arviointi ja kehittäminen

Hyvinvointialue käy vuosittain neuvotteluja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista Kainuun kuntien sekä muiden alueellisten toimijoiden, kuten järjestöjen, kanssa. Neuvotteluissa sovitut tavoitteet otetaan huomioon järjestöyhteistyön suunnitelman vuosittaisessa päivityksessä.

Yhteistyön arvioinnissa voidaan hyödyntää **Lapin yliopiston Yhteistyö-Tuokio-**arviointivälinettä (<https://ulapland.fi/hanke/yhteistyo-tuokio/tuokio/>), joka tukee monitoimijaista yhteistyötä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä. Arviointivälineen avulla pysähdytään yhteisen työn äärelle ja tarkastellaan yhteistyön nykytilaa kuuden keskeisen kriteerin kautta:

- **Osallistuminen**
- **Vuorovaikutus**
- **Tavoitteellisuus**
- **Rakenteet**
- **Tiedon hyödyntäminen**
- **Johdon tuki yhteistyölle**

Arviointiprosessi toteutetaan yhteisessä tapaamisessa, jossa eri toimijat – kuten hyvinvointialueen edustajat, järjestöt ja kunnat – käyvät läpi kriteerit ja arvioivat yhteistyön vahvuuksia, haasteita ja kehittämistarpeita. Tulosten pohjalta laaditaan yhteenveto, joka sisältää konkreettiset kehittämistavoitteet ja toimenpiteet. Arvioinnin tukena voidaan käyttää **kypsyysanalyysimallia** (<https://ulapland.fi/wp-content/uploads/sites/3/2025/05/yhteistytuokio.pdf>), joka havainnollistaa yhteistyön kehittymisen vaiheita.

Lisäksi hyvinvointialueella seurataan ja arvioidaan:

- Järjestöavustuksiin liittyviä tietoja vuosittain
- Järjestöavustuksia suhteessa asukasmäärään (€/asukas), valtuustokausittain
- Kokemustoimintaan liittyviä tietoja vuosittain

11. Lähteet

Alueellinen hyvinvointikertomus 2022 ja – suunnitelma 2023–2025. Verkkojulkaisu <<https://hyvinvointialue.kainuu.fi/sites/default/files/documents/library/2024-01/Alueellinen%20hyvinvointikertomus%202022%20%20ja%20-suunnitelma%202023-2025.pdf>>

Auvinen, T., Määttä, A., Rantamäki, P. ja Hauta-aho, H. 2021. JÄRJESTÖT JA TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS Selvitys sujuvien ja asiakaslähtöisten yhteistyöprosessien rakentamiseksi. SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry. Verkkojulkaisu <[Microsoft Word - Järjestöt ja tulevaisuuden sotekeskus selvitys 2021.docx](#)>

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR). Euroopan unionin virallinen julkaisu. Verkkojulkaisu. <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>>

Finlex. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210611>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen. Osallisuusindikaattori mittaa osallisuuden kokemusta. THL 2025. Verkkojulkaisu. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuusindikaattori-mittaa-osallisuuden-kokemusta#Osallisuusindikaattorin_k%C3%A4ytt%C3%B6n_liittyv%C3%A4t_ohjeet,_pisteytys_ja_summapisteen_laskeminen>

Hyvinvointialueen tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy. Helsinki 2025. Verkkojulkaisu <https://www.hyvii.fi/wp-content/uploads/2025/01/HYTE-maarittely_final_1.0.pdf>

Järjestötieto hyvinvointialueiden tietojohdamisessa – STM raportti 2021:37. Sosiaali- ja terveysministeriö. Verkkojulkaisu. <[Järjestötieto hyvinvointialueiden tietojohdamisessa : Selvityshenkilöiden raportti kansalaisyhteiskunnasta saatavan tiedon hyödyntämisestä sosiaali- ja terveydenhuollossa - Valto](#)>

Järjestöyhteistyön asiakirjat 8/2024. Verkkojulkaisu <https://www.verkostojarjestot.fi/wp-content/uploads/2024/10/Jarjestoyhteistyon-asiakirjat_karttadia_linkit.pdf>

Järjestöyhteistyö. Järjestöavustusten haku 2025. Verkkojulkaisu. <<https://hyvinvointialue.kainuu.fi/jarjestoyhteistyö>>

Järjestöyhteistyön toimintaympäristöt hyvinvointialueilla 12/2023. Verkkojulkaisu. <https://www.pksotu.fi/pksotu/wp-content/uploads/2024/03/Jarjestoyhteistyon-toimintaymparistot-hyvinvointialueilla-12_2023.pdf>

Kainuun hyvinvointialueen järjestöavustusten periaatteet vuodelle 2025. Verkkojulkaisu <<https://hyvinvointialue.kainuu.fi/sites/default/files/documents/library/2024-12/Kainuun%20hva%20J%C3%A4rjest%C3%B6avustusten%20periaateasiakirja%202025.pdf>>

Kainuun aluevaltuuston kokous. Tiedote 29.9.2025. Verkkojulkaisu <[Kainuun aluevaltuuston kokous 29.syyskuuta | Kainuun hyvinvointialue](#)>

Kainuun hyvinvointialueen omavalvontasuunnitelma. 6.2.2025.

Kainuun hyvinvointialueen osallisuusohjelma 2025–2029.

Kainuun järjestöasian neuvottelukunta JANE. 2022. Verkkojulkaisu.
<<https://www.kainuu.fi/asuminen-ja-palvelut/osallistu-ja-vaikuta-kainuussa/jane/>>

Kuntalaki (410/2015) Finlex. Verkkojulkaisu
<<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>>

Laki hyvinvointialueesta (611/2021). Verkkojulkaisu. <[Laki hyvinvointialueesta | 611/2021 | Lainsäädäntö | Finlex](#)>

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000). Finlex. Verkkojulkaisu.
<<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) Finlex. Verkkojulkaisu
<<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210612>>

MLL. (2024). *Järjestöt ovat kuntien ja hyvinvointialueiden elintärkeitä kumppaneita.* Mannerheimin Lastensuojeluliitto. <https://www.mll.fi/blogi/jarjestot-ovat-kuntien-ja-hyvinvointialueiden-elintarkeita-kumppaneita/>

Nuorisovaltuusto. Kainuun hyvinvointialue. Päi-vi-tet-ty: 11.04.2025. Verkkojulkaisu.
<[Nuorisovaltuusto | Kainuun hyvinvointialue](#)>

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014). Finlex. Verkkojulkaisu <<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>>

Sote-järjestöt palveluntuottajina. SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry. 29.4.2025. Verkkojulkaisu. <<https://www.soste.fi/sote-jarjestot-palveluntuottajina/>>

SOSTE ry. (2023). *Yritykset ja järjestöt hyvinvointialueiden tukena.* <https://www.soste.fi>

THL. *Ennaltaehkäisy ja osallisuus hyvinvointialueilla.* Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi>

Vuorinen, M. (2024). *Järjestöjen ja hyvinvointialueiden vuoropuhelu ja yhteistyö*. Toivo-verkkomedia. <https://www.toivoverkkomedia.fi/artikkeli/jarjestojen-ja-hyvinvointialueiden-vuoropuhelu-ja-yhteistyö/>

Yhdistysten tuki. Kainuun sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry 2024. Verkkojulkaisu. <<https://kainuunsotuyhdistys.fi/yhdistysten-tuki.html> >

Yhteistyövelvoitteet kunnille ja hyvinvointialueille – Lainsäädäntökoonti 2025. Kuntaliitto & Hyvil. Verkkojulkaisu <[Yhteistyövelvoitteet kunnille ja hyvinvointialueille](#)>

Laatija:

Eve-Maria Hänninen, suunnittelija, Kestävän kasvun Kainuu II –hanke 2025

Järjestöyhteistyön suunnitelman työstämiseen on osallistunut 2025:

Helena Saari, erikoissuunnittelija, Kainuun hyvinvointialue

Marja-Liisa Ruokolainen, erikoissuunnittelija, Kainuun hyvinvointialue

Kaisa-Mari Käyhkö, ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja, Kainuun hyvinvointialue

Kainuun järjestöasiain neuvottelukunta JANE

Kainuun järjestöammattilaisten verkosto